

2008. április 10., csütörtök

Európai kulturális program a globalizálódó világban

P6_TA(2008)0124

Az Európai Parlament 2008. április 10-i állásfoglalása az európai kulturális programról a globalizálódó világban (2007/2211(INI))

(2009/C 247 E/07)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az EK-Szerződés 151. cikkére,
- tekintettel a „Kultúra” program (2007–2013) létrehozásáról szóló, 2006. december 12-i 1855/2006/EK európai parlamenti és tanácsi határozatra ⁽¹⁾,
- tekintettel az ENSZ Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetének (UNESCO) 2005. október 20-i, a kulturális kifejeződési formák sokszínűségének védelméről és fejlesztéséről szóló egyezményére (UNESCO-egyezmény a kulturális sokszínűség védelméről),
- tekintettel az „UNESCO-egyezmény a kulturális sokszínűség védelméről” megkötéséről szóló, 2006. május 18-i 2006/515/EK tanácsi határozatra ⁽²⁾,
- tekintettel az Oktatás, Ifjúság és Kultúra Tanács 2007. május 24-i és 25-i ülésének a kulturális és a kreatív ágazatoknak a lisszaboni célkitűzések eléréséhez való hozzájárulásáról szóló következtetéseire (9021/2007),
- tekintettel a Bizottság „Európa a világban – Néhány gyakorlati javaslat a nagyobb koherencia, hatékonyság és láthatóság érdekében” c. közleményére (COM(2006)0278),
- tekintettel a Bizottságnak „Az európai kulturális munkaprogramról a globalizálódó világban” c. 2007. május 10-i közleményére (COM(2007)0242), valamint a Bizottság szerveinek a közleményhez csatolt munkadokumentumára (SEC(2007)0570),
- tekintettel az európai kulturális menetrendről szóló 2007. november 16-i tanácsi állásfoglalásra ⁽³⁾,
- tekintettel az Európai Unió kulturális együttműködéséről szóló, 2001. szeptember 5-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel a kulturális iparágakról szóló, 2003. szeptember 4-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel a jogszerű online zeneszolgáltatás érdekében a szerzői és szomszédos jogok közös, határokon átnyúló kezeléséről szóló 2005. október 18-i 2005/7373/EK bizottsági ajánlásra vonatkozó, 2007. március 13-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére,
- tekintettel a Kulturális és Oktatási Bizottság jelentésére, valamint a Fejlesztési Bizottság, a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság, valamint a Regionális Fejlesztési Bizottság véleményére (A6-0075/2008),

⁽¹⁾ HL L 372., 2006.12. 27., 1. o.

⁽²⁾ HL L 201., 2006.7.25., 15. o.

⁽³⁾ HL C 287., 2007.11.29., 1. o.

⁽⁴⁾ HL C 72. E, 2002.3.21., 142. o.

⁽⁵⁾ HL C 76. E, 2004.3.25., 459. o.

⁽⁶⁾ HL C 301. E, 2007.12.13., 64. o.

2008. április 10., csütörtök

- A. mivel – a minden más kultúra felé való lehető legnagyobb nyitottság sérelme nélkül – az Európai Unió különös kötelezettsége Európa kulturális gazdagságának védelme, ezért az európai kulturális örökséget – minden aspektusát minden eszközzel – oltalmazni, terjeszteni kell, és abban osztozni kell mind az Unión belül, mind az Unión kívül;
- B. mivel a művészetek és a kultúra a személyes és a társadalmi fejlődés során a kifejeződés és az öntudatoság megvalósításának eszköze, amelynek segítségével az egyének és közösségek amellest, hogy megtanulhatnak együtt élni örökségükkel és emlékezetükkel, egyéni és közös jövőjükéről is fogalmat alkothatnak;
- C. mivel a művészetek és a kultúra segítségével új távlatok nyílnak a párbeszéd eddig ismeretlen formái előtt, teret nyer a kulturális megértés, és az egyének, illetve csoportok számára lehetővé válik saját identitásuk korlátainak átlépése;
- D. mivel a művészetek és a kultúra révén – amely teret enged a gondolatok kicserélésének, a vitáknak, a kreativitásnak és az ötleteknek – a polgárok ösztönzést kapnak az elköteleződésre és a szerepvállalásra;
- E. mivel Európa kulturális öröksége – ideértve kifejeződési formáinak sokféleségét és alapvető összetevőinek, így a görög–latin és zsidó–keresztény ókornak máig tartó hatását – történetileg Európát valamennyi kontinens elé helyezte, az innováció, a fejlődés és az előrehaladás páratlan motorjának bizonyult, valamennyi irányban utat tört, és ma is alapvető referencia a humanizmus, a szellemi gazdagodás és élénkülés, a tolerancia és a polgári érzület tekintetében;
- F. mivel az egyre globalizálódó világban az európai kulturális gazdagság olyan alapvető keretet jelent, amelynek sajátos és meghatározó jegyei valódi európai többletértékként kezelendők, s amelynek az azonosság tudatban játszott szerepe kritikus fontosságú Európa és az Unió számára a világ értelmezése, kohéziójuk biztosítása, sajátosságaik hangsúlyozása és más népek előtt való határozott megjelenésük szempontjából;
- G. mivel a rugalmasság és a mobilitás egyaránt a művészi hivatás gyakorlásának természetes velejárói;
- H. mivel a művészeti alkotások közelebb hozzák egymáshoz az európai és az Európán kívüli művészeket, és mivel a művészek mobilitása elé az EU területén belül mozgó személyek számára vízumot megkövetelő nemzeti hatóságok akadályt gördítenek;
- I. mivel az európai kulturális örökség más kontinenseken való történeti megjelenésének sajátos kifejeződései formái olyan kivételes fellépéseket igényelnek, amelyek hangsúlyosan kezelik a civilizáció építésében, a népek közötti kölcsönös megértésben és konstruktív közeledésükben szerepet játszó, bennük megnyilvánuló tényezőket;
- J. mivel a helyi és regionális hatóságok – különösen a kulturális örökség megőrzése és a művészeti innováció saját országhatárainon belül való előmozdítása által – kiemelkedően fontos szerepet játszanak a kulturális fejlődésben és konszolidációban, és e tény az európai kulturális programnak a globalizáció fényében való átszervezése során nem szabad figyelmen kívül hagyni;
- K. mivel az Európán kívülről érkező bevándorlók, turisták és más látogatók számára kötelező a tagállamokban kiemelkedő jelentőséggel bíró európai kulturális örökség tiszteletben tartása;
- L. mivel egyrészt az európai alkotók, művészek és a kulturális iparágak döntő szerepet töltenek be az európai kulturális identitás kialakításában, az értékek megosztásában és az európai polgárság folyamatos formálásában, ami egyrészt túlmutat a nemzetállami határokon, másrészt elismeri az európai, nemzeti, regionális és nyelvi szinten jelen lévő kulturális sokszínűséget;
- M. mivel másrészt az európai alkotók, művészek és kulturális iparágak kézzelfogható hatást gyakorolnak a gazdasági bevételekre, a vagyon forrásaira és a munkahelyek teremtésére az EU-ban;
- N. mivel a technológiai fejlődés révén a kulturális termékek előállítása, terjesztése és fogyasztása egyre inkább digitális formában történik, és a szakpolitikának figyelembe kell vennie ezt a fejleményt;

2008. április 10., csütörtök

- O. mivel az európai kulturális iparágak a kereskedelmi szabályok tekintetében védett helyzetben vannak, ami megfelelően tükrözi azt az európai megközelítést, hogy a kulturális termékek és szolgáltatások különböznek az egyéb termékektől és szolgáltatásoktól, és ezért esetükben egyedi szabályokra van szükség;
- P. mivel az EU főbb múzeumi és kulturális intézetei egyre gyakrabban hajtanak végre gazdaságilag jelentős csereforgalmat a világ más részein található hasonló intézetekkel, ami az idegenforgalomból származó jövedelmen felül lényeges jövedelmet eredményez;
- Q. mivel a tagállamok történelmi, kulturális és régészeti örökségei a legnagyobb mértékben védelemre szorulnak a jogtalan kivitel és általában a tiltott kereskedelem veszélyeivel szemben, ahogy azt kulturális javak jogtalan behozatalának, kivitelének és tulajdona jogtalan átruházásának megakadályozását és megelőzését szolgáló eszközökről szóló, 1970. november 14-i egyezmény és egyéb alkalmazandó nemzetközi aktusok is előírják;
- R. mivel az EU-nak szolidaritást kell mutatnia a harmadik országok – közülük is különösen a leggyengébb kulturális ágazattal rendelkező országok – kulturális örökségeinek védelme tekintetében, valamint hatékony eszközökkel meg kell akadályoznia azon kulturális alkotások illegális importját, amelyek a származási országukban védelem alatt állnak;
- S. mivel a kulturális javak és szolgáltatások tekintetében az EU kereskedelmi mérlege kedvezőtlen;
- T. mivel a gazdasági globalizáció és a globális kulturális iparágak kifejlődése kihívást jelent a nyelvi és kulturális sokszínűség tekintetében, amely már önmagában is értéket képvisel, ezért e kihívásoknak való megfelelés érdekében fontos egy közös európai megközelítés kialakítása;
- U. mivel az idegenforgalmi iparág és a kapcsolódó szolgáltatások a találkozási pontok egyikét jelentik a nemzetközi kereskedelem és a kultúra számára, valamint az EU és a harmadik országok közötti kapcsolatokban a legjobb eszközként szolgálhatnak az európai kulturális úti célok iránti figyelem fokozott felkeltéséhez és ezzel egy időben a kereskedelem előmozdításához, ily módon hozzájárulva a társadalmi, kulturális és környezeti fenntarthatóság biztosításához;
- V. mivel a kulturális javak és szolgáltatások nemzetközi kereskedelme tekintetében szinte semmilyen megbízható és értelmezhető statisztika nem áll rendelkezésre;
- W. mivel a digitális technológiák a kulturális termékek és szolgáltatások globális terjesztése tekintetében olyan új útnak tekintendők, amely – a szabad és tisztességes hozzáférést feltételezve és tiszteletben tartva a kulturális és nyelvi különbségeket – előmozdíthatja a kölcsönös kulturális megértést;
- X. mivel az új médiatechnológiák, beleértve a nyílt forráskódú internetes portálokat és szolgáltatásokat, valamint fejlesztésüket, folyamatosan bővülő tartalommal készülnek annak érdekében, hogy versenyképesek legyenek;
- Y. mivel ezek a fejlemények korábban ismeretlen kihívásokat hoznak létre, amelyek új gondolkodásmódot tesznek szükségessé a szellemi tulajdonjogok védelmével, a kalózkodással és a jogosulatlan digitalizálással kapcsolatos kérdések kezelése és szabályozása terén, figyelembe véve a kulturális termékekhez és szolgáltatásokhoz való tisztességes hozzáférést, valamint a művészeti és szellemi alkotások új formái közötti megfelelő egyensúly iránti igényt;
- Z. mivel a kulturális termékek hamisítása és a kalózkodás munkahelyek elvesztéséhez vezet az EU-ban, valamint aláássa a kulturális iparágak versenyképességét és a termékek minőségét, ami különösen azokat a tagállamokat érinti, amelyek fő jövedelme a kulturális javak előállításából és gazdasági célú felhasználásából származik;
- AA. mivel a Bizottság kezében összpontosul minden hatalom az európai iparágak szellemi tulajdonjogai védelmére az összes nemzetközi fórumon, valamint az e téren megfelelő jogi szabályozással nem rendelkező kereskedelmi partnerrel szemben;
- AB. mivel a kultúra területét kifejezetten belefoglalták az EU szabadkereskedelmi megállapodásaiba és egyéb kereskedelmi eszközökbe;

2008. április 10., csütörtök

- AC. mivel a kultúra és a nyelv a regionális fejlődés és a beruházások hajtóereje, elsősorban az elmaradottabb, természeti erőforrásokban és idegenforgalmi látványosságokban szegény térségekben, és mivel a művészek és a kulturális intézmények döntő szerepet játszanak a régiók identitásának kiépítésében és vonzerejük növelésében, valamint az európai integráció folyamatában;
- AD. mivel a kultúra munkahelyeket teremtő és a gazdasági fejlődést elősegítő ágazatként különösen fontos a kis- és középméretű városok és vidéki területek számára, és mivel – a társadalmi szférában – a kulturális identitás olyan fontos tényező, amely a régiókban és a helyi közösségekben integrációt és nagyobb társadalmi kohéziót tesz lehetővé;
- AE. mivel a kohéziós és vidékfejlesztési politikák keretében támogatás nyújtható a kulturális örökség helyreállítására és a kreatív iparágak támogatására a régiók vonzerejének növelése céljából;
- AF. AF mivel a kis- és középvállalkozásoknak és a magántőkének egyre fontosabb szerepet kell biztosítani a kulturális ágazatban, és be kell vonni őket – mindenekelőtt az állami és a magánszektor együttműködése (ppp) révén – a projektek és intézkedések végrehajtásába;
1. örömmel üdvözli a Bizottságnak európai kulturális munkaprogramról szóló közleményét és egyetért annak céljaival; emlékeztet arra, hogy már több alkalommal hangsúlyozta a kultúrának a lisszaboni stratégia végrehajtásában, valamint a globális kormányzás és a fenntartható fejlődés új pillérének megteremtésében játszott alapvető és strukturáló szerepét;
 2. ugyancsak örömmel üdvözli azt, hogy a Bizottság fent említett közleményét kedvezően fogadta a Tanács, amint arról a 2007. november 16-i tanácsi állásfoglalás is tanúskodik;
 3. hangsúlyozza, hogy a helyi, regionális és nemzeti hatóságok kulcsfontosságú szerepet játszanak a kultúra fejlődésében és támogatásában – különösen a kulturális örökség megóvása, valamint a művészeti innováció és a kreatív iparágak előmozdítása terén;
 4. üdvözli, hogy a Bizottság a művészek és a kulturális ágazatban tevékenykedők mobilitására fordítja figyelmét;
 5. rámutat arra, hogy fontos a fiatal európai művészek felemelkedésének és mobilitásának előmozdítása;
 6. sajnálja, hogy a városok, a helyi hatóságok és a régiók között létrejött számtalan partnerség szerepéről „Az európai kulturális munkaprogram a globalizálódó világban” című dokumentum összeállításakor nem történt említés;
 7. hangsúlyozza, hogy a kulturális ágazat kimagaslóan fontos szerepet játszik a megújult lisszaboni stratégia céljainak megvalósításában, és ráirányítja a figyelmet arra, hogy a kultúra milyen fontos szerepet játszik egy helyes és dinamikus életkörnyezet kialakításában – különösen a kulturális turizmusban rejlő számtalan lehetőség révén, amely oly sok régió gazdasági fejlődését teszi lehetővé;
 8. hangsúlyozza, hogy a Szerződés 151. cikke alapján – a kulturális sokféleség és a nemzeti identitások tiszteletben tartásával – a kultúra területén csakis tagállamok közötti együttműködési politikák és partnerségi megállapodások képzelhetők el; továbbá rámutat arra is, hogy az Európai Unió régiói a kulturális együttműködés jelentős fórumaiként milyen fontos szerepet töltenek be;
 9. aggódik amiatt, hogy a kommunikáció sem segít tisztázni a kultúrával kapcsolatban a kortárs és a hagyományos művészetek, az európai örökség, valamint a profitorientált és jövedelmező „kreatív iparágak” tekintetében felmerült félreértésekkel kapcsolatos, máig fennálló problémát; ezen túlmenően a program céljaiból többnyire az derül ki, hogy a kultúra jelentős társadalmi, gazdasági, politikai és – általánosabban – „instrumentális” értéket hordoz magában, miközben az a tény, hogy már önmagában is értéket jelent (culture qua culture), említés nélkül marad;
 10. aggódik amiatt, hogy a kultúrák közötti, illetve a kulturális párbeszédéről, valamint a „kultúra” fogalmának tényleges jelentéséről folytatott vitában gyakori az a vélemény, miszerint a kultúra inkább egyesíti az embereket, ahelyett, hogy elsimítaná a különbségeket; ebben az összefüggésben Jean Monnet idézete találó lehet, aki azt mondta: e fiatalok, „akiknek már volt alkalmuk megismerkedni a különböző kultúrák legkiválóbb és legnagyobb vonásaival, és akiknek szívét – saját hazájukra folyton-folyvást visszatekintve – büszkeség és szeretet tölti el, nos, közülük kerülnek ki az európaiak”;

2008. április 10., csütörtök

11. szükségesnek tartja a Szerződés 151. cikke (4) bekezdésének teljes és koherens megvalósítása érdekében a terület sajátosságainak – nevezetesen kreatív és innovációs potenciálja, illetve társadalmi jelentősége – kulturális és gazdasági javakként való figyelembevételét abból a célból, hogy a kultúra hiánytalanul elfoglalhassa azt a helyet, amely a lisszaboni stratégia keretében megilleti;

12. véleménye szerint a Bizottság célja – mely szerint a civil társadalommal folytatott párbeszédet a kulturális ágazatban is tovább kell vinni – rendkívül fontos a koherens európai kulturális program kidolgozása szempontjából, és az európai szakpolitikák csak egy ehhez hasonló strukturált párbeszédén keresztül tudnak hiteles tükröt tartani az európai művészek és kulturális szereplők helyzete és igényei elé;

13. felkéri a Bizottságot arra, hogy nyújtson be ajánlásokat a Digital Rights Management rendszerek védelmével kapcsolatban, amely ajánlások az Unió belső piacának és a kulturális sokféleségének védelméről szóló UNESCO-egyezmény követelményeit egyaránt szem előtt tartják;

14. hangsúlyozza, hogy a kulturális termékenységet és a művészek kreativitását fenntartható módon kell garantálni; ehhez azonban a művészek számára biztonságos társadalmi helyzetet kell teremteni, amely magában foglalja az adózás, a munkaügy, a szociális biztonság és a szerzői jogokkal kapcsolatos törvények területén érvényes megfelelő jogi keretet is;

15. felkéri a Bizottságot és a tagállamokat arra, hogy leheljenek életet a kulturális sokféleség védelméről szóló UNESCO-egyezménybe, valamint hogy belső és külső vonatkozású szakpolitikáiban a Bizottság vegye maradéktalanul figyelembe az egyezmény alapjául szolgáló elveket;

16. emlékezteti a Bizottságot arra, hogy a Közösség – az őt megillető feladatkörök gyakorlása során – köteles a kulturális sokféleség védelméről szóló UNESCO-egyezményt végrehajtani az egyezmény hatálya alá tartozó szakpolitikai területeken – azaz „a közös kereskedelmi politika, a fejlesztési együttműködési politika, a harmadik országokkal folytatott gazdasági, pénzügyi és technikai együttműködés, az áruk, személyek, szolgáltatások és a tőke szabad mozgása, a versenypolitika, valamint a belső piac terén, beleértve a szellemi tulajdont”⁽¹⁾;

17. véleménye szerint a kulturális területen jelenleg rendelkezésre álló közösségi programok nem felelnek meg maradéktalanul az európai emberek közös kulturális örökségéből adódó helyzetnek, s ezért felkéri a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot olyan egyedi programok létrehozására, amelyek támogatják a művészi kreativitást, és átfogóbban és mélyebben képesek biztosítani az anyagi és nem anyagi javakkal és értékekkel való kapcsolattartást, magukba építik az európai kulturális örökséget, elősegítik ezek interakcióját az azonoságok és a különbségek humanista megértése érdekében és a jelenlegi kulturális termelés területén, s amelyek lehetővé teszik az ennek hasznából való részesedést és a rajtuk való osztozást;

18. hangsúlyozza, hogy a kultúra területén valamennyi program igen pozitív hatású lesz a kohézió, a valóságos konvergencia, a gazdasági növekedés, a fenntartható fejlődés, az innováció, a foglalkoztatottság és a versenyképesség tekintetében;

19. hangsúlyozza, hogy az EU kimagasló szerepet játszik az európai és a Közösségen kívüli művészek mobilitását nyíltan elősegítő gyakorlati intézkedések meghozatalában;

20. sürgeti a művészek számára külön vízum bevezetését annak érdekében, hogy e vízummal a művészek a számukra felkínált rendkívül rövid szakmai megbízásokat is azonnal el tudják fogadni;

21. ismételten hangsúlyozza a vonzó uniós kulturális program – az Európa kulturális fővárosa projekt – stratégiai jelentőségét, amely európai hozzáadott érték injektálásával jelentős lendületet ad a városok és régiók szociális és gazdasági fejlődésének;

22. felkéri a Bizottságot arra, hogy kiemelt figyelemmel kövesse a 2007 és 2011 között Európa kulturális fővárosa címet viselő városok, valamint a 2010. évi kulturális városok hálózata elnevezésű program közötti erős és hatékony együttműködést, amelyben Magyarországról, Németországból és Törökországból több mint 20 város vesz részt annak érdekében, hogy közösen dolgozzák ki saját európai kulturális céljaikat, hogy a 2010. évi eseményre való felkészülés során csatlakozzanak a kulturális fővárosokhoz és hogy egy időben, több különböző helyszínen mutassák be projektjeiket;

23. fenntartja, hogy a mobilitás és a rugalmasság az egyetlen lehetőség, amely az egyes tagállamokban a művészeti tevékenység fennmaradásához és az európai kulturális identitás létrejöttének előmozdításához vezet;

(1) A P-5554/07. számú, írásban feltett kérdésre adott válasz.

2008. április 10., csütörtök

24. ajánlja a Tanácsnak és a Bizottságnak egy olyan program létrehozását, amelynek célja lenne az európai klasszikus örökség, és a nemzeti kultúrák sok évszázados és valamennyi dimenziót felölelő történeti hozzájárulásának népszerűsítése, párhuzamosan a „Kultúra 2007–2013” keretprogrammal, illetve annak kiegészítéseképpen; miközben a kultúra területén majdan jelentkező igényeket is szem előtt tartaná;
25. felkéri a Bizottságot, hogy erősítse a „Kultúra 2007–2013” programban előirányzott, a szépirodalmi fordítás támogatását szolgáló politikákat;
26. felkéri a Bizottságot, hogy hozzon létre programot az európai nyelvek világszerte történő népszerűsítésére, valamint más kontinensek alkotói tevékenységében játszott szerepük erősítésére, ezzel elősegítve mind egymás megismerését és megértését, mind az e nyelvek által kiváltott és hordozott kulturális interakciókat Európán kívüli vonulatukban;
27. felszólítja a Bizottságot arra, hogy az Európai Unió polgárai körében hangsúlyozza és támogassa a nemzetközi kulturális cseréket, a kulturális készségek megszerzését és a többnyelvűséget;
28. hangsúlyozza, hogy – miután a 2008. esztendő a kultúrák közötti párbeszéd európai évének nyilvánították – az Európai Uniónak a kultúrák közötti párbeszéd értékeit a gyakorlatba is át kellene ültetnie, nyitnia kellene más kultúrák felé, valamint azáltal, hogy – különösen az európai szomszédsági politikában érdekelt – európai harmadik országok számára érdekes kulturális programok széles választékát kínálja, elő kell segítenie és fejlesztenie kell az együttműködés lehetőségeit, tekintve, hogy ezen országokra a közös kulturális programokban való részvétel rendkívül jelentős mobilizáló hatást gyakorolna;
29. javasolja a Parlament, a Tanács, a Bizottság és a tagállamok kötelezettségvállalását a kultúra és az alkotói tevékenység számára valóban kedvező feltételek megteremtése érdekében az Unió életének valamennyi területén, s még kiemeltebben a család, az iskolázás, az élethosszig tartó tanulás, a társadalmi kommunikáció és a digitális technológiák világa tekintetében;
30. fenntartja, hogy az egyedi kulturális projekteket – melyre kiváló példa az európai digitális könyvtár – továbbra is támogatni kell európai szinten, valamint felszólít e könyvtár mihamarabbi létrehozására;
31. támogatja a városok, közösségek és régiók között létrejövő számtalan kulturális partnerségi megállapodást, melyek a régiók szociális fejlődése és a kulturális innováció előmozdítása szempontjából kiemelkedő fontosságúak; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat arra, hogy adjanak meg minden támogatást a helyi, regionális és régiók közötti kulturális kezdeményezésekhez, amely támogatás a globális kihívások küszöbén a regionális és európai integrációs folyamat nélkülözhetetlen eleme;
32. hangsúlyozza, hogy a művészetek és az irodalom oktatása nagy szerepet játszik a fiatalok személyiségfejlődésében, hivatástudatuk felkeltésében és fejlesztésében, valamint a kulturális javak és értékek teljes értékű élvezetében;
33. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy az egyes tagállamokban alkalmazott iskolai tantervbe be kell építeni az Európai Unió közös történetére vonatkozó tanítási programot annak érdekében, hogy az európai identitástudat és kultúra méltó helyre kerüljön napjaink globalizálódó világában;
34. felhívja a figyelmet annak fontosságára, hogy az iskolában és a társadalomban egyaránt innovatív hidakat kell építeni a kultúra, a tudomány és a technológia között, továbbá arra, hogy szükség van e területeket lefedő programokra;
35. kéri a Bizottságot, hogy dolgozzon ki megfelelő eszközt az európai kulturális ipar válságban lévő ágazatainak meghatározására, különös figyelemmel a kiadói piacra, amelynek változásai a „bestsellerek” előtérbe helyezésével mára veszélyeztetett helyzetbe hozták a minőségi irodalom terén az alkotótevékenységet, illetve a zenei alkotótevékenység világára, amelynek minőségét és sokszínűségét úgyszintén veszélyeztetik a digitális technológiák világszerte tapasztalható elterjedése, a „collective rights management” koncentrációs folyamatai és a kalóztevékenység révén;
36. felkéri a Bizottságot és a tagállamokat arra, hogy – különösen a digitális környezetben – éljenek az irodalmi és művészeti tulajdonjogok érvényesítéséhez és védelméhez szükséges eszközökkel;

2008. április 10., csütörtök

37. véleménye szerint le kell fektetni a valódi európai kulturális diplomácia alapjait, és kitartoán kéri, hogy a tagállamok és a közösségi intézmények erősítsék diplomáciai képviselőik kulturális részlegeit, valamint tegyenek strukturális és rendszeres kezdeményezéseket az európai kultúra érdekében;
38. felkéri a tagállamokat és a közösségi intézményeket arra, hogy ösztönözzék a kulturális turizmus fejlesztését célzó kezdeményezéseket;
39. ajánlja a Tanácsnak és a Bizottságnak, hogy valamennyi tagállamban dolgozzák ki és népszerűsítsék a „kulturális búcsújáró helyek” listáját, s ezáltal támogassák olyan egyedi kezdeményezések és események létrehozását, amelyekre rendszeres jelleggel kerülne sor ezeken a kulturális tanúságtételt és kisugárzást szolgáló helyszíneken;
40. véleménye szerint be kellene vezetni az „európai örökség” címkét, amelynek célja az Európa történelméről és örökségéről tanúskodó kulturális javak, műemlékek és emlékhelyek európai vonatkozásának hangsúlyozása lenne;
41. ajánlja, hogy a Tanács és a Bizottság támogassa és mozdítsa elő az Európa Tanács által 1987-ben elindított „európai kulturális útvonalak” programot, tekintve, hogy a szóban forgó útvonalak – amellet, hogy régiók és települések példás hálózatát alkotják – az európai örökségről és közös történelemről is tanúskodnak;
42. javasolja a Tanácsnak és a Bizottságnak, hogy hozzák létre az „európai kulturális mecenatúra” rendszerét és jelöljenek ki „európai kulturális mecenást”, a köz- és magánszféra közötti hatékony partnerkapcsolatok kialakítása érdekében, a Bizottság által tervezett fellépés céljainak keretébe illesztve;
43. ezen kívül javasolja nagy tekintélyű európai díjak létrehozását, amelyeket állandó jelleggel, a kulturális alkotótevékenység valamennyi területén ítélnének oda;
44. javasolja továbbá, hogy a meglévő díjak presztízsét emelni, hatásukat pedig elemezni kellene;
45. javasolja, hogy a világ kultúráját tagadhatatlan hozzájárulásával gazdagító kiváló zeneszerző, Fryderyk Chopin születésének 200. évfordulója alkalmából a 2010. év legyen „európai Fryderyk Chopin év”;
46. javasolja, hogy a 2011. esztendő legyen a „görög és latin klasszikusok európai éve”, amely felhívna az Unió népeinek figyelmét a kulturális örökségnek eme – elfeledéstől fenyegetett – alapvető aspektusára;
47. ajánlja, hogy a Bizottság – a tagállamokkal együttműködésben – az európai kulturális értékek előmozdítása és a kultúra melletti elkötelezettségének kinyilvánítása érdekében rendszeresen szervezzen és támogasson olyan európai éveket, amelyek egy-egy kiemelkedő európai személyiségről, művészeti tevékenységről vagy kulturális eseményről emlékeznek meg;
48. javasolja, hogy ezen intézkedések előmozdítása, népszerűsítése és az azokhoz való hozzáférés tekintetében kerüljön sor fejlesztésekre;
49. jelzi a Tanács számára, hogy sürgősen és visszavonhatatlanul szükség van azoknak a költségvetési eszközöknek a felülvizsgálatára, amelyek célja az e bizottsági közlemény keretében tervezett fellépések támogatása, illetve a már létező eszközök felülvizsgálatára is;
50. sürgeti a Bizottságot és a Tanácsot annak garantálására, hogy mind két-, mind többoldalú szinten a kereskedelmi kapcsolatokra vonatkozó szabályok átláthatók, tisztességesek és nyíltak legyenek, valamint segítsék elő a piacra jutást; ragaszkodik továbbá ahhoz, hogy e szabályok tegyék lehetővé, hogy az európai kulturális iparágak megvalósíthassák a bennük rejlő lehetőségeket, különösen az audiovizuális, a zenei és a könyvkiadási ágazatban;
51. felszólítja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül a vámellenőrzési rendszert és a tagállamokkal folytatott információcseré rendszerét annak biztosítása érdekében, hogy azok a művészeti alkotások és egyéb védett kulturális javak illegális exportja és importja elleni küzdelemben a lehető leghatékonyabban működjenek;

2008. április 10., csütörtök

52. felhívja a Bizottságot, hogy hozza meg a megfelelő intézkedéseket a szellemi tulajdonjogok védelme átfogó felülvizsgálatának megindításához a jogosultak védelme, valamint a kulturális termékekhez és szolgáltatásokhoz való szabad és tisztességes hozzáférés egymásnak ellentmondó céljai közötti egyensúly kialakítása érdekében az EU közösségi vívmányaiban, a Világkereskedelmi Szervezet (WTO) szabályaiban és az EU kétoldalú megállapodásaiban, a hamisítás és a kalózkodás gyökereinek felszámolása érdekében;
53. felhívja a Bizottságot, hogy használja hatáskörét annak biztosítása érdekében, hogy kereskedelmi partnerei végrehajtsák a WTO és a nemzetközi kereskedelmi jog keretében aláírt megállapodásokban foglalt kötelezettségeket, beleértve a nemzetközi megállapodásokban foglalt vitarendezési eszközök lehetséges alkalmazását;
54. felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki megbízható és következetes mutatókat és eszközöket a kulturális termékek nemzetközi kereskedelmének mérésére és értékelésére;
55. figyelembe véve, hogy a kulturális idegenforgalom szerte a világon a kulturális iparág egyre növekvő szegmense, felszólítja a Bizottságot, hogy az EU kereskedelempolitikai megállapodásaiba foglaljon bele a kulturális és történelmi értékkel bíró termékek terjesztésére és kereskedelmére vonatkozó záradékokat;
56. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy egyre fokozottabban vegyék figyelembe az EU szabadkereskedelmi megállapodásainak és egyéb, a kulturális termékek kereskedelmével foglalkozó kereskedelmi eszközeinek záradékait e kereskedelmi megállapodások nyomán követésekor;
57. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a művészek és a kulturális ágazatban dolgozók mobilitásának növelésével támogassák a kulturális termékek határokon átnyúló forgalmát; úgy véli, hogy az európai művészet és kultúra határokon átnyúló mobilitása jelentős szerepet játszik az európai értékek terjesztésében, valamint a kulturális sokszínűség és a kultúrák közötti párbeszéd fenntartásában és fejlesztésében;
58. felszólítja a Bizottságot, hogy azonosítsa a harmadik országok által emelt, bizonyos európai kulturális javakért és szolgáltatásokért folyó kereskedelmi ügyleteket érintő lehetséges nem tarifális akadályokat, és szükség esetén tegyen lépéseket felszámolásukra;
59. e tekintetben hangsúlyozza, hogy az EU-nak támogatnia kell és meg kell könnyítenie a kulturális termékei és szolgáltatásai piacához való hozzáférést a fejlődő országok számára, külön figyelmet fordítva arra a pozitív hatásra, amellyel ez kulturális iparágaikban a munkahelyteremtésre és a technológiai fejlődésre lehet.
60. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot az európai kultúrát a fejlődő országokban népszerűsítő konkrét kulturális tevékenységek és rendezvények szervezésére, és egyúttal kezelje prioritásként a kultúrához való hozzáférést a fejlesztési politikák keretében;
61. támogatja a kulturális dimenziókat és a kultúra különböző alkotóelemeinek módszeres beépítését valamennyi kül- és fejlesztési politikába, projektbe és programba, ami révén javítható a Bizottság diplomáciai erőfeszítéseinek minősége, valamint valamennyi uniós együttműködési tevékenység életképessége és fenntarthatósága, és fokozza azokat az intézkedéseket, amelyek hozzájárulnak a fejlesztési tevékenységek kulturális összetevőjének jelentőségével kapcsolatos társadalmi tudatosság kialakulásához;
62. üdvözli az európai szomszédságpolitika egyes partnerországaival, valamint az ázsiai és egyéb országokkal folytatott speciális kulturális együttműködési programokat (például a Kulturális Alap Indiáért), amelyek kölcsönös függőségben állnak egymással;
63. üdvözli a Bizottság azon javaslatát, amelynek értelmében közös uniós hozzájárulásként létre kell hozni egy EU-AKCS kulturális alapot az AKCS-országokból származó kulturális javak terjesztésének és létrehozásának támogatására, és egyúttal megjegyzi, hogy a 10. Európai Fejlesztési Alap indulótőkét biztosít, amelyet a tagállamok hozzájárulásokkal egészítenek majd ki;
64. kéri a Bizottságot, hogy a kulturális szabadság biztosítása, valamint a sokszínűség és annak kifejeződési formáinak megőrzése érdekében járjon közben a kulturális jogokra hatással lévő nemzetközi megállapodások és egyéb jogi eszközök védelmében azon piacliberalizálási tervekkel szemben, amelyek a fejlődő országokban fenyegetik az említett kulturális sokszínűséget;

2008. április 10., csütörtök

65. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa az EU és a harmadik országok, illetve azok régiói közötti kulturális cserét;
66. kéri a Bizottságot, hogy mozdítsa elő a kultúrpolitika bevonását a fejlesztési együttműködésre vonatkozó politikába, különösen, ami a társadalom- és gazdaságpolitikával való kölcsönhatására vonatkozik;
67. felhívja a Bizottságot, gondoskodjon arról, hogy valamennyi együttműködési program és projekt vegye figyelembe a helyi kultúrát, járuljon hozzá a kultúrához és a kulturális kifejezés eszközeihez való hozzáférés növeléséhez, a szegénység elleni küzdelemhez és a társadalmi kirekesztettség csökkentéséhez; hangsúlyozza az oktatás fontosságát, többek között annak jelentőségét, hogy a fejlődő országokban a kultúrát beépítsék a tananyagba az oktatás minden szintjén;
68. emlékezteti a Bizottságot, hogy a kulturális örökség fejlődése elválaszthatatlanul együtt jár azzal, hogy a társadalom azt használni és élvezni fogja, és hogy mivel a kulturális örökség igen múlandó, fenntartható módon kell kezelni; ugyanakkor meggyőződése, hogy a kulturális örökség kezelésének gazdaságilag kifizetődőnek kell lennie, és ezért hozzá kell járulnia a lakosság társadalmi-gazdasági helyzetének javításához;
69. támogatja az EU aktív részvételét a kultúrával foglalkozó nemzetközi szervezetek munkájában, valamint az ENSZ által kezdeményezett „Civilizációk Szövetsége” elnevezésű folyamatban;
70. elismeri az európai kulturális programra irányuló tervek jelentőségét, megjegyzi azonban, hogy a Bizottságnak a programról szóló közleménye nem tartalmaz semmilyen részletet a szóban forgó program finanszírozásáról, illetve semmilyen gyakorlati tervről nem gondoskodik a nyílt koordinációs módszer alkalmazására vonatkozóan; felhívja a Bizottságot, hogy a lehető legrövidebb határidőn belül közölje e részleteket;
71. kiemeli, hogy a helyi és regionális hatóságok – amelyek a kulturális lehetőségek és kezdeményezések, valamint az oktatás és képzés biztosításáért és szponzorálásáért felelős szervek, és amelyek fesztiválokat és kulturális találkozót szerveznek – fontos szerepet töltenek be a kultúra területükön való támogatásában és ápolásában, mindenképp a kulturális örökség terén és a művészi újítások patrónusaként;
72. ajánlja, hogy a tagállamok ne csak az eredmények nyomán követésébe vonják be a helyi és regionális hatóságokat, hanem az EU új kulturális programjainak végrehajtásába is annak érdekében, hogy a ténylegesen végrehajtott kultúrpolitika a régiók specifikus elvárásait és igényeit tükrözze;
73. felhívja a figyelmet a kulturális sokszínűség előmozdításának, valamint annak szükségességére, hogy – interkulturális csereprogramok támogatása és a kultúrának fejlesztési programokban való figyelembevétele révén – a kultúra ne csak az egyes országok közötti, de a világ régiói közötti párbeszédben is lényeges szerepet töltsön be; támogatja az olyan integrált megközelítés gondolatát a kulturális stratégiák megalkotásakor, amely minden, a kultúra fejlődésére közvetlen vagy közvetett hatást gyakorló ágazatra és tényezőre kiterjed;
74. kiemeli, hogy a kulturális idegenforgalom lényeges szerepet játszik a regionális gazdasági növekedésben és a javak létrehozásában, és növeli az európai kulturális örökség értékét, valamint hogy a regionális kulturális szövetségeket és a művészetekkel aktívan foglalkozó embereket be kell vonni ebbe a folyamatba;
75. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság túl kevés figyelmet fordít azokra a városok, helyhatóságok és régiók közötti ikerprogramokra, amelyek hosszú évek óta a kulturális együttműködés és információcserre kiemelkedő fórumai;
76. felhívja a Bizottságot a kulturális tevékenységek legjobb gyakorlatának európai szintű népszerűsítésére, és felhívja a figyelmet arra a tényre, hogy e területen a legjobb gyakorlatok többsége a régiók szintjéről származik; javasolja tematikus konferenciák szervezését, valamint a nyilvánosság számára is hozzáférhető, a legjobb gyakorlatokat tartalmazó adatbázisok létrehozását az Európai Unió valamennyi hivatalos nyelven;
77. szem előtt tartva a kultúrák közötti párbeszéd európai évét, kiemeli a régiók – mint kulturális találkozóhelyek – által betölthető szerepet; felhívja a Bizottságot, hogy terjesszen elő határozott javaslatokat az ebben az évben végrehajtható tevékenységekre vonatkozóan, és e tevékenységek tervezésébe és végrehajtásába ténylegesen vonja be a régiókat;

2008. április 10., csütörtök

78. egyetért a Bizottsággal abban, hogy az EU kulturális és nyelvi sokszínűsége jelentős versenyelőnyt jelent; emlékezteti a tagállamokat arra, hogy a nyelvtanítás, valamint az Európai Unión belüli és kívüli oktatási és kulturális csereprogramok folyamatos támogatást igényelnek; emlékeztet a televíziós közvetítések által a kultúrák közötti csere terén betöltött szerepre;

79. felhívja a Bizottságot, hogy városi szinten is támogassa a regionális együttműködési projektek – többek között az „Interreg IV C” program – keretében megvalósuló kulturális kezdeményezéseket, különösen a kis- és közép méretű városok szintjén, valamint hogy a „Régiók a gazdasági változásért” elnevezésű kezdeményezésbe illessze bele a kulturális dimenziót is;

80. felhívja a tagállamokat a kultúra támogatására az egyes régiókban a kulturális infrastruktúrába – a strukturális alapok felhasználásával – történő beruházások révén, valamint regionális kulturális fejlesztési programok kidolgozására a kulturális és az oktatási szektorral, valamint a civil társadalommal együttműködésben;

81. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat az állami és a magánszektor együttműködésére vonatkozó egyértelmű, átlátható és pontos szabályok meghatározására, hogy ezek az együttműködések a régiókban megvalósuló kulturális vállalkozások finanszírozásának hatékony eszközévé válhassanak, és elősegíthessék a kis- és középvállalkozások aktívabb részvételét;

82. üdvözli azt a bizottsági javaslatot, amely olyan EU–AKCS kulturális alap létrehozásáról szól, amelynek célja, hogy az EU elősegítse AKCS-országok, valamint a tengerentúli országok és területek kulturális javainak terjesztését; úgy véli, hogy hasonló megállapodásokra van szükség különösen a szomszédsági politikában részt vevő országok vonatkozásában;

83. utasítja az elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint az UNESCO-nak és az Európa Tanácsnak.

Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz Európában – az uniós fellépés lehetőségei

P6_TA(2008)0125

Az Európai Parlament 2008. április 10-i jogalkotási állásfoglalása az Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz Európában – Az uniós fellépés lehetőségei című bizottsági zöld könyvről (COM(2007)0354)

(2009/C 247 E/08)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az „Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz Európában – Az uniós fellépés lehetőségei” című bizottsági zöld könyvre (COM(2007)0354) (zöld könyv az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásról),
- tekintettel az ENSZ éghajlat-változási keretegyezményére (UNFCCC), és különösen annak 2. cikkére és 4. cikke (b), (e) és (f) pontjaira, valamint az UNFCCC Kiotói Jegyzőkönyvére és végrehajtásának eljárásaira,
- tekintettel a Bizottság „A legkülső régiókra vonatkozó stratégiáról: eredmények és kilátások” című közleményére (COM(2007)0507),
- tekintettel az éghajlatváltozással foglalkozó kormányközi munkacsoport (IPCC) negyedik értékelő jelentésére (AR4) és a II. munkacsoport e jelentéshez készült anyagára,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsa 2007. április 17-i, az éghajlatváltozásnak a békére és biztonságra gyakorolt hatásáról folytatott vitára,
- tekintettel az ENSZ éghajlat-változási keretegyezménye (UNFCCC) részes feleinek 13. konferenciájára (COP13) és a Kiotói Jegyzőkönyv részes feleinek találkozájaként szolgáló, a részes felek 2007. december 3-a és 15-e között, az indonéziai Bali szigetén megrendezett harmadik konferenciájára (COP/MOP 3),